HADİS ŞERHİ: MÜ’MİNLERİN ÖZELLİKLERİ

<"xml encoding="UTF-8?>

HADİS ŞERHİ: MÜ’MİNLERİN ÖZELLİKLERİ

Resul-i Ekrem (s.a.a)'den şöyle nakledilmiştir:
"Siz bana altı şeyi yapma sözü verin; ben de sizin cennete girmenize kefil olayım:
1- Konuştuğunuzda yalan söylemeyin.
2- Söz verdiğinizde onu yerine getirin.
3- Size bir şey emanet edildiğinde, emanete hıyanet etmeğin.
4- Gözlerinizi (haramlara) kapayın.
5- Cinsel organlarınızı haramlardan koruyun.
6- Ellerinize ve dillerinize hâkim olun (onları harama bulaşmaktan koruyun)."[1]
Hadis kaynaklarında Resulullah'ın (s.a.a) veya Ehlibeyt İmamlarının (a.s) bazı kişilere bazı taahhütlere karşılık cennet vaat etmeleriyle ilgili birçok örnek zikredilmiştir ki biz yukarıdaki hadisi şerh etmeğe geçmeden önce bunlardan birkaç örnek vermeği faydalı görüyoruz:
1- İbn-i Şehr Aşub Menakıp kitabında, Ravendi ise El-Haraic isimli eserinde Hişam bin Hakem'den şöyle nakletmektedirler: "Cebel bölgesinin büyüklerinden birisi her yıl hacca gidiyor ve bu arada Medine'de İmam Cafer-i Sadık (a.s)'ın da yanına uğrayıp İmam'ı ziyaret ediyordu; İmam da bu süre zarfında onu Medine'deki bir evine yerleştiriyordu. Bu iş birkaç yıl böyle devam etti. Bilahare bu seferlerin birinde adam, İmam'a on bin dirhem para vererek İmam'ın kendisine Medine'de bir ev almasını istedi ve hacca gitti. Dönüşte İmam (a.s)'ın yanına vararak "Kurban olayım benim için ev aldınız mı?" diye sorunca, İmam "Evet" buyurdu ve hazırladığı bir tapuyu kendisine verdi. Tapuda şöyle yazıyordu: "Bismillahirrahmanirrahim. Bu, Cafer İbn-i Muhammed'in Filan İbn-i Filan'a satın aldığıdır. Ona Firdevs (cennetinde) öyle bir ev almıştır ki onun birinci sınırı Resulullah (s.a.a), ikinci sınırı Emir-ül Mü’minin (a.s), üçüncü sınırı (İmam) Hasan İbn-i Ali (a.s), dördüncü sınırı ise (İmam) Hüseyn İbn-i Ali (a.s)'dır."
Adam tapuyu okur okumaz, sevinçle "Kabulümdür kurbanın olayım" dedi.
İmam (a.s) buyurdu ki: "Ben senin o malını alıp İmam Hasan ve İmam Hüseyin'in (müstahak) evlatlarının arasında paylaştırdım. Allah-u Teala'nın, bunu senden kabul etmesini ve buna karşılık sana cennet nasip etmesini ümit ediyorum.
Olayı rivayet eden Hişam İbn-i Hakem diyor ki: "Daha sonra o adam kendi memleketine geri

döndü ve söz konusu tapuyu da kendisiyle birlikte götürdü. Kısa bir süre sonra hastalanıp yatağa düştü. Ölüm anı gelip çattığında ailesine toplayıp onları yemin ettirerek aldığı tapuyu kendisiyle mezara gömmelerini istedi. Onları da onun bu isteğini yerine getirdiler. Fakat ertesi gün mezarının başına gittiklerinde cenazeyle birlikte gömdükleri tapu senedinin, mezarın üzerinde olduğunu gördüler ve baktılar ki onun üzerine şöyle yazılmıştır: "Allah'a yemin olsun ki Cafer İbn-i Muhammed (İmam Sadık) (a.s) vaat ettiği şeyi yerine getirdi!"[2]

2- İmam Sadık (a.s)'ın değerli ve meşhur sahabesinden Ebu Basir diyor ki: "Benim, Beni Ümeyye hükümetinde çalışan bir komşum vardı. Bu adam bu yolla büyük bir servet toplamış, birçok cariyeler almıştı. Sürekli içip eğlendikleri meclisler düzenliyor ve beni rahatsız ediyorlardı. Defalarca ona hatırlatma ve nasihatte bulunmuş ve bu rezil işlerini bırakmasını ve bu eziyete son vermesini istemiştim, ama bir sonuç alamamıştım. Bir gün çok ısrar edince şöyle dedi: "Adam, ben müptela olmuş bir kimseyim, sen ise azad; eğer beni efendin (İmam Cafer-i Sadık'a) tanıtırsan, ümid ediyorum ki Allah senin vesilenle beni bu durumdan kurtarır." Onun bu sözleri yüreğime oturdu. Medine'de İmam Sadık (a.s)'ın yanına vardığımda, komşumun bu durumunu anlattım. İmam (a.s) şöyle buyurdu: "Sen Kufe'ye vardığında o senin yanına gelecektir; ona de ki: "Cafer İbn-i Muhammed sana diyor ki, sen içinde bulunduğun bu durumu bırak ben sana cennet garantisi veriyorum."

Ebu Basir diyor ki ben Kufe'ye döndüğümde, birçokları gibi o adam da benim ziyaretime geldi. Onu beklettim, ev müsait duruma gelince, İmam Sadık (a.s) ile aramızda geçen konuşmaları ve İmam'ın gönderdiği mesajı kendisine aktardım. Adam ağladı ve "Allah aşkına, bunu gerçekten (İmam) Cafer aleyhisselam mı sana söyledi?" Ben de yemin ederek evet dedim İmam (a.s) söyledi. Adam "Tamam bu bana yeterlidir" dedi ve gitti.

Birkaç gün geçtikten sonra peşime adam göndererek beni istedi. Kapısına gittiğimde, bir de baktım ki kapının arkasında durmuş ve çıplaktır! Dedi: "Ey Eba Basir, artık evimde hiçbir şey kalmamıştır, hepsini verdim gitti. İşte gördüğün gibi durumum bundan ibarettir." Ebu Basir diyor ki arkadaşlar ve kardeşlerime haber saldım. Birlikte ona giyeceği elbise temin ettik. Birkaç gün geçtikten sonra tekrar adam salarak hasta olduğunu haber verdi ve beni istedi. Ben de yanına giderek ona bakmaya başladım. Bilahare ölüm anı gelip çattığında da ben yanındaydım. Baygındı; bir ara ayıldığında gözünü açıp bana şöyle dedi: "Ey Eba Basir, efendin bana vaat ettiği sözü yerine getirdi!"

Daha sonra ben hac seferine gittiğimde, İmam Caferi Sadık (a.s)'ın evine de uğradım. Daha odaya girmeden, bir ayağım avluda birisi antrede iken İmam (a.s) odanın içerisinden şöyle seslendi: "Ey Eba Basir, arkadaşına verdiğimiz sözü tuttuk!"[3]

3- Bazen İmamlarımızın bazı seçkin dostları dahi böyle vaatlerde bulunabiliyorlardı. Örneğin

Yukarıda bahsi geçen Ebu Basir'den şöyle rivayet edilmiştir: "Şam ehlinden bir kişi bizim yanımıza geldi. Ben Ehlibeyt mektebini kendisine anlattım ve o kabul etti. Ölüm anında yanına gittim. Bana dedi ki: "Ey Eba Basir, ben senin dediklerini kabul ettim. Şimdi benim cennet işim nasıl olacak?" Ben de "Ben İmam Cafer-i Sadık'tan taraf sana cennet garantisi veriyorum" dedim. O böylece dünyadan göçtü ve ben İmam Sadık (a.s)'ın yanına vardım. Daha ben konuşmadan İmam (a.s) söze başlayıp şöyle buyurdu: "(Ey Eba Basir,) arkadaşına vaat ettiğin cenneti ona verdiler!"[4]

4- Ali b. Ebi Hamza şöyle nakletmektedir: Benim bir arkadaşım vardı; bu Beni Ümeyye'nin yazarlarından sayılırdı. Bir gün dedi: "Bana İmam Sadık'tan görüşme izni alır mısın? Ben de İmam (a.s)'dan izin aldım. Adam İmam'ın huzuruna varınca selam edip şöyle arzetti: "Kurbanın olayım ben şunların sisteminde çalışıyorum ve bu yoldan bir hayli servet elde edinmişim ve (helal haram açısından) dikkatli davranmamışım." İmam cevabında buyurdu ki: "Eğer Beni Ümeyye onlara hesap kitap tutup, mektup ve evrak yazacak, haraç toplayacak, onlar için savaşıp onları savunacak ve toplantılarını kalabalık gösterecek kimseler bulmasalardı, biz (Ehlibeyt'in) hakkını gasbetmezlerdi. Eğer insanlar bunları kendi hallerine bıraksalardı, bu kadar güçlenmezlerdi.

Genç adam "Acaba benim kurtuluşum için bir yol var mı?" diye sorunca, İmam (a.s) şöyle buyurdu: "Eğer söylersem amel edecek misin?" Adam "Evet" dedi. İmam şöyle devam etti: "Bunların (Emevilerin) sisteminde kazandığın her şeyi bırakacaksın. Sahiplerini tanıdığın malları sahibine iade et. Sahiplerini tanımadıklarının mallarını onlardan taraf sadaka ver. Ben de bunlara karşılık sana cennet garantisi veriyorum!"

Adam başını aşağıya dikerek uzun bir müddet düşündü. Sonra başını kaldırarak "Tamam yaptım" dedi.

Ali b. Hamza diyor ki: "Genç adam bizimle Kufe'ye döndü. Sahip olduğu hiçbir şeyi bırakmadı ve İmam (a.s)'ın buyurduğu şekilde dağıttı. Hatta üzerinde bulunan elbisesini dahi verdi. Biz aramızda para toplayarak ona elbise aldık ve bir miktar masrafı için harçlık verdik. Birkaç ay geçmeden hastalandı ve ben onun ziyaretine gidiyordum. Son gittiğimde o can verme halindeydi. Aniden gözünü açıp bana şöyle dedi: "Ey Ali, Allah'a and olsun ki efendin (İmam Sadık) bana verdiği sözü yerine getirdi." Sonra can verdi ve biz ona gusül verip kefenleyip defnettik. Daha sonraki seferimde İmam'ın yanına gittiğimde İmam (a.s) beni görür görmez: "Ey Ali, Allah'a and olsun ki arkadaşına verdiğimiz sözü yerine getirdik." Ben, "Doğru buyuruyorsunuz kurbanınız olayım, onun kendisi de ölüm anında aynı şeyi söyledi."

Şimdi ilk başta naklettiğimiz hadisin geniş açıklamasına geçelim.

1- Konuştuğunuz zaman yalan konuşmayın.

En önemli büyük günahlardan birisi, "yalan" söylemektir. Bu günah maalesef çok büyük, tehlikeli ve önemli olmasına rağmen insanlar arasında en yaygın günahlardan birisidir. Yalancılığın ne kadar kötü ve büyük bir günah olduğunu açıklamadan önce İslam'da dürüstlük ve doğruluğun önemi üzerinde biraz durmak uygun olacaktır.

İslam açısından her şeyde doğru olmanın ve doğru söylemenin ne derece önemli olduğunu Kur'an'ın birçok ayetinden anlamak mümkündür. Kur'an-ı Kerim nerede bir peygamberi övmek istemişse, onun çeşitli sıfatları içerisinde özellikle doğru olduğu ve doğru söyleyen birisi olduğu üzerinde vurgu yapmıştır. Kur'an-ı Kerim Allah'ın Halil-i (dostu) put kıran İbrahim (a.s)'ı bu sıfatla anmış, pak ve iffetli Hz. Yusuf'u (a.s) bu sıfatla övmüş, Hz. İsmail'i (a.s) doğru söyleyen birisi olarak tanıtmış. Hz. İdris'i (a.s) bu sıfatla methetmiş ve kısacası Peygamberler ve Allah velilerinden söz ederken doğru konuşmayı onların en bariz ve önemli sıfatlarından birisi olarak ön plana çıkarmıştır.

İmam Sadık (a.s) buyuruyor ki: "Allah (azze ve celle) bütün Peygamberleri doğru söylemek ve emanete hıyanet etmemek emri ile gönderilmiştir."

Yine İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmaktadır: "Kişinin namaz kılıp oruç tuttuğuna aldanmayın. Çünkü namaz ve oruç onun için bir alışkanlık haline gelmiş olabilir. İnsanları doğru söylemeleri ve emaneti eda etmeleriyle tanıyın."

Yine şöyle buyuruyor: "Dili doğru söyleyenin ameli de temiz olur. Resul-i Ekrem (s.a.a) de doğru konuşup emaneti eda eden kimselere şefaat vaad etmiştir. Hz. Ali'ye ettiği vasiyetlerin başında da doğru söylemek gelmektedir."

Hz. Ali (a.s) da şöyle buyurmaktadır doğruluk hakkında: "Her zaman doğru konuşun; çünkü o kurtarıcıdır."

Bunlar İslam'ın doğruluğa verdiği önemi açıkça ortaya koymaktadır. Fakat bundan da önemlisi İslam'ın yalan ve yalancılık hakkında yaptığı tehdit ve sınamalardır ki onlara dikkat edildiğinde bu günahın ne kadar büyük ve önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Kur'an-ı Kerim yalancıları Allah'ın ayetlerine iman etmeyen ve Allah'ın hidayetinden mahrum kalan kimseler olarak tanıtmaktadır. Onların akıbeti hakkında da şöyle buyurmaktadır: "Kıyamet günü Allah'a karşı yalan söyleyenlerin yüzlerinin kapkara olduğunu görürsün."

Evet, yalan söylemek insanın fıtratına ters düşen bir şeydir. Zira çocuklar dahi yalan söyleyenden hoşlanmazlar ve rahatsız olurlar. En ufak bir çocuğa dahi gel sana şunu vereyim deyip de geldiğinde vermezsen, senden nefret eder. Bütün semavi dinlerde bile yalan en şiddetli şekliyle kötülenerek kınanmıştır.

Bu günah görünüşte basit, hiçbir zorluğu olmayan, her hangi bir masrafı ve harcı olmayan, her

mekân ve zamanda kolayca işlenebilen, fakat batında çok büyük ve önemli olan bir günah olduğu için, insanın son derece dikkatli olması gerekir. Evet yalanın ne kadar büyük olduğunu şu hadislerde görebiliriz:

On birinci İmamımız İmam Hasan Askeri (a.s): "Eğer bütün kötülük bir evde toplanırsa, o evin anahtarı yalan söylemektir."

Resul-i Ekrem (s .a .a): "Bir mümin korkak ve cimri olabilir, ama yalancı olamaz."

Hz. Ali (a .s): "Bir insan, yalanın ciddisini de şakasını da terk etmediği müddetçe, imanın tadını hissetmez."

İmam Bakır (a.s): "Yalan imanı tahrip edip yıkar."

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kurtuluşunuzu yalanda görseniz dahi ondan uzak durun; çünkü onda helak olmaktan başka bir şey yoktur."

Evet, İslam yalancılarla arkadaş olmayı bile yasaklamıştır.

Hz. Ali (a.s): "Müslümana yalancıyla arkadaş olmak yakışmaz.

İmam Zeynülabidin (a.s) oğlu imam Bakır'a (a.s) şöyle vasiyette bulunmaktadır: "Sakın yalancıyla dost olma; o, serap gibidir; yakını uzak, uzağı yakın gösterir.

YALANIN SONUÇLARI

Evet kötülüklerin kaynağı olan bu büyük günahın eserlerini ve sonuçlarına da dikkat etmeliyiz ve aşağıda bu sonuçlara kısaca değinmek istiyoruz.

1- Nifak (iki yüzlülük): Hadis-i şerifte şöyle buyuruyor: "Yalan insanları yavaş yavaş ikiyüzlülüğe ve münafıklığa götürür."

2- Değersizlik: Yalan, toplum arasında insanın değerini düşürür ve kimsenin ona güveni kalmaz. Hz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor: "Yalancıların ilminden fayda gelmez."

3- Hayâsızlık: Yalancı adam rezil olduğu için artık hürmetleri korumaz ve hiçbir şeyde hayâ etmez. Hz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor: "Yalancı adamın hayası olmaz."

4- Başkaları hakkında kötü düşünmek: Yalancı adam kendisi yalan söylediği için başkalarının da kendisine yalan söylediğini zanneder."

5- Vicdanı önünde mahcup olmak: Yalancı adam, söylediği her yalandan sonra vicdan ateşinde yanıp durur ve huzur görmez.

6- Sürekli korku, kaygı ve ıstırap içinde olmak: Günahkar sürekli yalanının ortaya çıkıp rezil olacağından korktuğu için, hep korku ve ıstırap içinde yaşar. Onun için sevgili Peygamberimiz (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Doğruluk, rahatlık ve huzur vesilesidir yalan ise şüphe ve ıstırap vesilesidir."

7- Tahkir olmak ve aşağılanmak: Bazen yalancıyla dalga geçilir; "Hadi bir yalan uydur da bizi biraz eğlendir..." diye.

8- Rezil ve rüsva olmak: Evet toplumun içerisinde rezil olmak yalanın en önemli ve acı sonuçlarından birisidir. Kur'an-ı Kerim şöyle buyuruyor: "Allah, bir gün, sakladığınız yalanları ortaya çıkaracaktır."

YALAN SÖYLEMENİN SEBEPLERİ

Evet, yalanın önemini ve sonuçlarını kısaca öğrendik. Şimdi yalan söylemenin sebeplerini de kısaca öğrenelim ki böylece bu hastalığın sebeplerini teşhis edip onu tedavi etmeye çalışalım. Acaba bizi neler yalan söylemeye itebilir?

1- Yersiz utangaçlık ve çekingenlik: Bazı kimseler, bazı şeylerden dolayı yersiz yere utandığı için yalan söylüyor ki bu utangaçlığının önünü alsın. Halbuki hadis-i şerifte de beyan edildiği gibi bu tür utangaçlıklar akılsızlıktan başka bir şey değildir.

2- Hased ve kin: Birine karşı hasedi ve eski bir kini olduğu için onun hakkında yalan söylüyor. Onun iyiliklerini örtmeye veya tersine yorumlamaya kalkışıyor ve ona yersiz kusurlar bulmaya çalışıyor.

3- İmanın zayıflığı: Allah'tan korkmadığı ve onu kendisine hazır ve nazır görmediği için yalan söylüyor. Hâlbuki bütün söylediklerinin kaydedildiği ve hepsinden hesaba çekileceğini bilir ve inanırsa ister istemez yalandan kaçınır.

4- Kendini temize çıkarmak: Bazen kendi kusurlarını örtmek ve kendini suçsuz göstermek için yalana yelteniyor ve suçu başkalarının boynuna yıkmaya çalışıyor. Şu cümleleri çok duymuyor muyuz? "Benim dersim iyiydi ama, öğretmen bana gıcık gittiği için zayıf aldım!" "Gücüm az değildi ama düşman çoktu!" "Ben iyi çalıştım ama sınav çok zordu!" Ve benzeri bahaneler...

5- Şaka ve eğlenme: Birçok zaman yalan şakadan başlar ve azar azar artar ve ciddileşir. Bu yüzden İmamlarımız, yalanın şakasından da ciddisinden de sakındırmışlardır

Resul-i Ekrem (s.a.a) buyurmuştur: "Halkı güldürmek için yalan konuşan kimseye yazıklar olsun, yazıklar olsun, yazıklar olsun!"

6- Kendinde bir eksiklik hissetmek: Bazıları aşağılık kompleksine kapılarak eksikliklerini tamamlamak için yalan söyler ve kendilerini daha iyi göstermeye çalışırlar.

7- Makam ve mal hırsı: Birçokları yalan konuşmadan makam veya servete, paraya pula erişemeyeceklerini gördükleri için yalan konuşuyorlar. Tarihte ve günümüzde örnekleri çoktur. Semure bin Cündep adlı bir güya sahabi, Muaviye zamanında dört yüz bin dirhem alarak Hz. Ali'nin hakkında Resulullah'ın yatağında hicret gecesi yattıktan sonra nazil olan "İnsanlardan

bazısı Allah'ın rızasını kazanma karşılığı canını satar." Ayetinin, Hz. Ali'yi şehit eden İbn-i Mülcem hakkında nazil olduğu hadisini uydurmuştur!

Rabbim, cümlemizi bu Şeytani ve nefsanî tehlikelerden korusun. Amin!

2- Söz verdiğinizde onu yerine getirin.

Verilen sözü yerine getirmek ve ahde vefa etmek de İslam açısından bir mü'minde bulunması gereken en önemli sıfatlardan birisidir. Bu konuda Kur'an-ı Kerim'de birçok ayet ve Resulullah (s.a.a) ve Ehlibeyti'nden (a.s) nakledilen bir çok hadis vardır ki biz bunlardan sadece bir kaçına değinmekle yetineceğiz:

İsra suresinde şöyle buyurmaktadır: " Ahde (verilen söze) vefa edin; hiç şüphesiz ahitten (verilen sözlerden dolayı) hesap sorulacaktır." (İsra, 34)

Mü'minun suresinde ise mü'minlerin özelliklerinden bahsederken şöyle buyurmuştur:

"Onlar ki emanetlerine ve verdikleri sözlere sahip çıkarlar." (Mü'minun, 8)

Saf Suresindeki ayet ise şöyledir:

"Yapmayacağınız sözü söylemeniz, Allah katında büyük bir günahtır." (Saf, 3)

Şimdi de hadislerden bazı örnekler:

Merhum Şeyh Saduk, Ebu Malik isminde bir raviden şöyle nakletmektedir; dedi ki İmam Zeyn-ül Abidin (a.s)'a dedim ki: "Dinin bütün kurallarını bana anlat." İmam (a.s) şöyle buyurdu: "(O kurallar şu üç şeyde özetlenmiştir) Hakkı söylemek, adaletle hükmetmek ve ahde (verilen söze) vefa etmek, yerine getirmek."[5]

İmam Sadık (a.s)'dan ise şöyle nakletmektedir: "Üç şey vardır ki onları ihmal etmekte kimsenin bir mazereti olamaz: Emaneti sahibine iade etmek, ister iyi olsun isterse kötü; verilen sözü yerine getirmek, ister (söz verdiğin adam) iyi olsun, isterse kötü; anne babaya iyilik etmek ister iyi olsunlar, isterse kötü."[6]

Merhum Tabersi, Mekarim-ül Ahlak kitabında Ebu-l Humeysa isimli bir şahıstan şöyle nakletmiştir: "Ben, Resulullah peygamberliğe seçilmeden önce onunla bir anlaşma yaptım ve belli bir mekânda onunla buluşmak için sözleştim. Fakat daha sonra iki gün peş peşe verdiğim sözü unuttum ve üçüncü gün hatırlayıp söz verdiğim yere geldim. Hz. Muhammed (s.a.a) beni gördüğünde şöyle buyurdu: "Ey genç beni zor durumda bıraktın. Üç gündür ben burada (seni bekliyorum)!"[7]

Şu hadisler de Allah Resulü (s.a.a)'den nakledilmiştir: "Sözünde durmayan kimsenin dini olmaz."[8]

"Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse, mutlaka verdiği sözü yerine getirsin."[9]

Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teala İsmail isminde bir peygamberden bahsederken onu "Sadık-ül

Va'd" (sözüne, vaadine sadık kimse) olarak övüyor. (Meryem suresi, ayet 54) Elbette bu İsmail'den maksat Hz. İbrahim'in oğlu İsmail değil, Hızkıl Peygamberin oğlu İsmail'dir ki peygamber olarak gönderildiği kavim tarafından şehid edilmiştir.

Bu peygambere bu lakabın veriliş sebebi hadislerde şöyle açıklanmıştır: İmam Rıza (a.s) birisine şöyle buyurdu: "Biliyor musun neden İsmail "Sadık-ül Va'd" olarak adlandırılmıştır? Zira o, bir kişiye (bir yerde buluşma) sözü verdi ve (o kişi gelmediği için) bir yıl orada onu bekledi!"[10]

Allah Resulü (s.a.a)'in şu hadisi de bu konuda çok önemlidir; şöyle buyurmaktadır: "Yarın Kıyamet gününde içinizden bana en yakın olanınız, konuşurken en doğru konuşanınız, emaneti en iyi eda edeniniz, verdiği söze ve ahde en çok sadık kalanınız, ahlakı en güzel olanınız ve halka en yakın olanınız (onların dertleriyle en çok ilgileneniniz)."[11]

İmam Muhammed Bakır'dan şöyle nakledilmiştir; buyurdu: "Dört şey vardır ki onların cezası her şeyden çabuk (yapan kimseye) ulaşır: "Kendisine iyilik edildiği halde bu iyiliğine kötülükle karşılık veren kimse, sen haksızlık ve zulüm etmediğin halde, sana zulmeden kimse, bir işte sözleştiğin kimseye sen vefa ettiğin halde sana hile yapıp sözünde durmayan kimse ve akrabalarına sılay-ı rahim yaptığı halde onunla ilişkisini kesen akrabalar."[12]

3- Size bir şey emanet edildiğinde, emanete hıyanet etmeğin.

Bu da yine mü'min bir kimsede olması gereken çok önemli bir sıfattır. Emanete hıyanet etmemenin önemini aşağıda nakledeceğimiz iki hadis en güzel şekilde ortaya koymaktadır:

İmam Cafer-i Sadık (a.s)'dan şöyle nakledilmiştir: "Allah'tan korkun ve sizi emin bilip (emanetini) size teslim eden kimseye emanetini eda edin. Hiç şüphesiz eğer Emir-ül Mü'minin Aleyhisselam'ın katili bana (güvenip) bir şeyi bana emanet etseydi, ben mutlaka onu kendisine eda ederdim."[13]

İmam Zeyn-ül Abidin (a.s)'ın da kendi şialarına şöyle buyurduğu nakledilmiştir: "Emaneti sahibine iade etmeyi asla ihmal etmeyin; Muhammedi hak peygamber olarak gönderen Allah'a and olsun ki eğer babam İmam Hüseyin (a.s)'ın katili, babamı öldürdüğü kılıcını bana emanet olarak teslim etseydi, ben mutlaka onu (bile) ona geri verirdim."[14]

Merhum Kuleyni Usul-ül Kafi de İmam Cafer-i Sadık (a.s)'dan şöyle nakletmiştir: "Şu (insanların) namazına ve orucuna kanmayın. Zira insan bazen namaza ve oruca adet eder; öyle ki onu terk ederse, dehşete kapılır. Onları doğru söylemeleri ve emaneti sahibine eda etmeleri gerektiği anlarda imtihan edin. (Eğer bunları yaparlarsa, onlara güvenin)."[15]

Elbette bu hadiste, maksat namazın veya orucun küçümsenmesi değildir. Maksat doğru konuşmanın ve emanete riayet etmenin önemini vurgulamaktır. Aslında doğru konuşmayı ve

emanete riayeti ilke edinmiş bir kimsenin zaten namaz kılmama veya oruç tutmaması söz konusu olamaz.

Hz. Emir-ül Mü’minin Ali (a.s)'ın şöyle buyurduğu nakledilmiştir: "Din ehli olan kimselerin bir takım naşaneleri vardır ki onlarla tanınırlar: Bunlar, doğru konuşmaktır, emaneti (sahibine) eda etmektir, yakınlarına sılayı rahimde bulunmaktır, zayıf-müstaz'af olan kimselere merhamet etmektir…"[16]

Resul-i Kibriya Efendimiz (s.a.a)'den de şöyle nakledilmiştir: "Emaneti olmayan (emaneti riayet etmeyen) kimsenin, imanı olmaz."[17]

Yine şöyle buyurmuştur: "Emanet ehli olmak (emanete hıyanet etmemek), insanı zenginleştirir; hıyanet etmek ise insanı fakirleştirir."[18]

Yine şöyle nakledilmiştir Efendimizden (s.a.a): "Ümmetim birbirlerini sevdikleri, birbirleriyle hediyeleştikleri, emaneti sahibine eda ettikleri, haramdan kaçındıkları, misafirperver oldukları, namazı kıldıkları ve zekâtı verdikleri müddetçe hayır üzere olurlar. Ama bunları yapmadıkları zaman kıtlık ve yağmursuzluğa tutulurlar."[19]

İmam Cafer-i Sadık (a.s) ashabından birisine şöyle buyurdu: "Hz. Ali (a.s)'ın Resulullah (s.a.a)'in yanında o (yüce) makama nasıl ulaştığına bakıp ondan ayrılama (hayatında onları tatbik etmeye bak. Ali (a.s) o makama doğru konuşması ve emanete riayet etmesi sayesinde ulaştı."[20]

Yine İmam-ı Sadık (a.s)'dan şöyle nakledilmiştir: "Kulların Allah Azze ve Celle katında en çok sevileni, doğru konuşanı, namazı muhafaza edeni (namazı yerli yerinde kılanı) ve Allah'ın farz kıldığı diğer görevleri (hakkıyla) yerine getireni ve emaneti sahibine eda edenidir." Sonra şöyle devam etti: "Kim kendisine terslim edilen bir emaneti sahibine iade ederse, boynunda olan bin cehennem bağını açmış olur."[21]

Yine Merhum Şeyh Mufid İhtisas kitabında İmam Cafer-i Sadık (a.s)'dan şöyle nakletmektedir: "Hiç şüphesiz Allah Tebareke ve Teala bizim sevgimizi ve vilayetimizi size farz kılmıştır. Yine bize itaat etmeyi de size farz kılmıştır. Şunu bilin ki kim kendisini bizden sayıyorsa, bize uysun. Bizim şanımız ve özelliklerimizden, takva ve (Allah'a itaat yolunda) çaba sahibi olmaktır, emaneti sahibine iade etmektir, ister iyi birisi olsun, isterse kötü; sılayı rahimde bulunmaktır; misafirperver olmaktır; (bize) kötülük edeni affetmektir. Kim bize uymaz ve bizim yaptıklarımızı yapmazsa, bizden değildir."[22]

İmam Cafer-i Sadık (a.s)'ın bu konulardaki bir diğer önemli hadisi ise şöyle nakledilmiştir: "Allah Tebareke ve Teala Peygamberleri ahlakın yücelikleriyle şereflendirmiştir. Kimde bu sıfatlardan olursa, bundan dolayı Allah'a hamd edip şükretsin. Kimde de olmazsa, Allah'a yalvarıp sızlasın ve o sıfatları ona da vermesini istesin." Ravi diyor ki İmam (a.s)'a dedim ki: "Feda olayım sana bu sıfatlar nelerdir?" Buyurdu ki: "Takva, kanaatkâr olmak, sabır, şükür,

(yapılan kötülüklere karşı) tahammülü olmak, hayâ, cömertlik, şecaat ve cesaret, hamiyetli olmak, iyilik, doğru konuşmak ve emaneti sahibine eda etmek."[23]

Bu konuyu ibretli bir öyküyle noktalamak istiyoruz.

İmam Sadık (a.s)'ın ashabından Abdurrahman b. Seyyabe şöyle diyor: "Babam Seyyabe dünyadan göçtüğü zaman, arkadaşlarından birisi bizim yanımıza gelerek evin kapısını çaldı. Yanına gittiğimde, bana başsağlığı ve teselli verdikten sonra dedi ki: "Baban ardında bir şey bırakmış mı?" Ben de hayır dedim, bir şey bıraktığı yok. Bunu duyunca adam, içinde bin dirhem bulunan bir keseyi bana verdi ve şöyle: "Bunu iyi koru ve ondan kazanacağın geliri ve kazancı kendi ihtiyaçlarında kullan." Ben annemin yanına giderek bu olaydan duyduğum sevinci kendisiyle paylaşmak istedim. Gece olunca babamın arkadaşlarından birisinin yanına gittim. O benim için bir miktar kumaş aldım. Onları bir dükkânın kapısına yığdım ve satmaya başladım. Allah-u Teala bu yolla bana büyük bir bereket nasip etti. Bilahare hac mevsimi gelip çattı. Birden hacca gitme arzusu içime doğdu: "Bunun üzerine annemin yanına vararak dedim ki: "Benim içime hacca gitme arzusu doğmuştur." Annem bana dedi ki: "Önce ana para sahibi olan fılan kimsenin parasını kendisine iade et. Ben o parayı hazırlayıp ona götürdüm. Bunu görünce adam (götürüp vermemi beklemiyor olacak ki) sanki parayı kendisine bağışlamış gibi oldum. Bu yüzden bana dedi ki: "Bu parayı azımsadın herhalde. Eğer öyle ise daha fazla vereyim." Dedim: "Hayır, ama benim gönlüme hacca gitme arzusu doğmuş. Bu yüzden malınızın kendi yanınızda olmasını istedim." Bunun ardından hacca gittim. Hac amellerini yerine getirdim. Medine'ye döndüğümde diğer birçok insan gibi ben de İmam Cafer-i Sadık (a.s)'ın yanına gittim. Halkın arkasında oturdum. O zaman daha oldukça genç bir delikanlıydım. Birçoğu sorularını sorup, İmam'dan cevap aldıktan sonra meclisten ayrıldılar. Bir miktar ortalık yalnızlaşınca, İmam'a yaklaştım. İmam (a.s) beni görünce "Bir isteğin mi var?" buyurdu. Ben de kurbanınız olayım, ben Abdurrahman b. Seyyabe'yim." Buyurdu ki: "Baban ne oldu?" Ben de "Dünyadan göçtü" dediğimde İmam (a.s) üzüldü ve onun için rahmet diledi ve daha sonra şöyle buyurdu: "Ardında bir şey bıraktı mı (miras gibi)?" "Hayır" dedim. "O halde nasıl hacca geldin?" deyince, ben olayı baştan anlatmaya başladım. Bize parayı veren adamdan bahsedince, ben daha sözümü tamamlamadan buyurdu ki: "O adamın bin dirhemini ne yaptın?" Ben de kendisine iade ettiğimi bildirdim. "İyi bir iş yapmışsın" buyurdu. Ardından, "Sana bir tavsiye ve vasiyette bulunmamı ister misin?" deyince, evet dedim. İmam (a.s) şöyle buyurdu: "Doğru konuşmayı ve emaneti riayet etmeyi hiçbir zaman bırakma. Zira bunu yaparsan, aynı şu parmaklarım gibi insanların mallarına ortak olursun. (Bunu söylerken parmaklarının arasını birleştirdi). Abdurrahman b. Seyyabe diyor ki: "Ben İmam (a.s)'ın vasiyetini muhafaza ettim. Durumum çok iyileşti. Öyle ki bir ara üç yüz bin dirhem zekât verdim."[24]

4- Gözlerinizi (haramlara) kapayın.

İnsanoğlunun müptela olduğu günahların birçoğu göz kanalıyla gerçekleşmektedir. Bu yüzden İslam buna bir önlem alarak mü'minlerin gözlerine hâkim olmalarını öğütlemiş ve bir taraftan göze hâkim olmamanın getireceği vahim sonuçları ve dünyevi, uhrevi sonuçları hatırlatmış, diğer taraftan göze hakim olmanın insanın hayatındaki faydalarını ve buna karşılık alacağı sevaplara vurgu yapmıştır.

Evet, haramlara karşı göze hâkim olmak mü'minlerin özelliklerinden birisidir. Emir-ül Mü'minin Ali (a.s) Hemmam hutbesi diye meşhur olan bir hutbesinde bu konuda şöyle buyurmaktadır:

"O (mü'minler)in konuşmaları doğruluk üzeredir. Giyimlerinde ise itidalli davranırlar (bu israftan ve gereksiz harcamalardan kaçınırlar). Yürüyüşlerinde alçak gönüllüdürler. Gözlerini Allah'ın kendilerine haram kıldığı şeylere kapatırlar. Kulaklarını kendilerine faydalı olan ilimleri dinlemeğe adarlar..."[25]

İmam Sadık (a.s) da şöyle buyurmaktadır:

"(Harama) bakmak, Şeytan'ın zehirli oklarından birisidir. Nice bakışlar vardır ki ardında uzun teessüf ve üzüntüler bırakır."[26]

Diğer bir hadiste ise şöyle buyurmaktadır:

"(Haram nitelikli) bakış Şeytan'ın zehirli oklarındandır. Kim bu (haramı) başka bir şey için değil, sadece Allah rızası için terk ederse, Allah (Azze ve Celle) ona öyle bir emniyet ve iman verir ki onun tadını (bütün vücuduyla) hisseder."[27]

Yine bir diğer hadisinde Şöyle buyurmuştur İmam Sadık (a.s):

"Kim bir kadınla karşılaşır ve (ona bakmamak için) gözünü göğe kaldırır veya gözünü kapatırsa, daha gözünü açmadan Allah onu hur-ül ayn ile evlendirir."[28]

Resul-ü Ekrem (s.a.a)'den de şöyle nakledilmiştir:

"Kim bir kadına haram olduğu halde bakarsa, Allah gözünü ateşle doldurur."[29]

Yine buyurmuştur:

"Kadınların güzelliklerine bakmak, Şeytan'ın oklarından birisidir; kim bunu terk ederse, Allah ona, onu sevindirecek bir ibadetin tadını tattırır."[30]

Tabi bu hadislerde kadınlara bakmanın özellikle vurgulanmasının anlamı, kadınların erkeklere şehvet dolu bakışlarının caiz olduğu değildir hâşâ. Çünkü buda açıkça Kur'an-ı Kerim'de yasaklanmıştır. Daha çok erkekler bu belaya müptela oldukları ve daha çabuk etkilendikleri içindir.

Şu hadisler de Hz. Emir'el Mü'minin'den nakledilmiştir:

"Gözler Şeytan'ın tuzaklarıdır."

"Bakış fitnelerin öncüsüdür."

"Nice bakış vardır ki ardında hasret ve üzüntü bırakır."
"Kim gözünü (harama) kapatırsa, kalbini rahatlatır."
"Kim bakışlarını serbest bırakırsa, ölümünü kendine doğru yakınlaştırır."[31]

İLK BAKIŞ

Şunu hepimiz biliyoruz ki bakışlar aynı değildir. Bazen bakışlar tesadüfîdir. Yani aniden insan karşılaşıyor. Yani bir anlamda bakmıyor, görüyor. İkincisi sadece tanıma maksatlı ve hiçbir şehvet maksadı olmadan bakmak ve bilahare (Allah korusun) şehvet ile olan ve kötü niyetli bakış. İslam birinci ve ikinci bakışa izin vermiş ama üçüncüyü yasaklamıştır. Bu yüzden buyurmuştur ki ilk bakışlar (ki ya tesadüfî oluyor veya tanıma maksatlı) caizdir. Ama ikinci ve daha sonraki bakışlar (yani birinci bakışın ardından devam eden bakışlar) caiz değildir. Çünkü bu bakışların şehvet maksatlı olma imkânı çok fazladır. Bu yüzden İslam bir tedbir olarak ve mü'minleri günah, fitne ve fesattan korumak için bu tip bakışlardan sakındırmıştır. Şimdi bu konuda nakledilen hadislerden bazı örnekler.

Hz. Ali (a.s)'dan şöyle nakledilmiştir: "Adamın birisi Resulullah (s.a.a)'e 'İnsanın yanından geçen bir kadına bakması nasıldır?' diye sorunca şöyle buyurdu:
"İlk bakış senin hakkındır (yani günah değildir). İkinci bakış senin aleyhinedir. Üçüncü bakış ise Şeytan'ın zehirli oklarından birisidir. Kim bunu başak bir maksatla değil, sadece Allah rızası için terk ederse, buna karşılık Allah, ona tadını tadacağı bir iman nasip eder."[32]

İmam Cefer-i Sadık (a.s)'dan da şöyle buyurduğu nakledilmiştir:
"Birinci bakış senin hakkındır (sakıncasızdır). İkinci bakış aleyhinedir (caiz değildir). Üçüncü bakışta ise helak olmak vardır."[33]

Resulü Ekrem (s.a.a)'den nakledilen bir hadis de şöyledir:
"Kim komşusunun evine uzanır ve orada bir erkeğin ayıp yerine veya kadının saçına veya bedeninden bir yerine bakarsa, onu dünyada kadınların ayıplarını takip eden münafıklarla haşr etmesi Allah'ın üzerine bir hak olur. Ayrıca Allah, onu rezil-rüsva etmeden dünyadan götürmez. Ahirette ise avret mahallini insanlara aşikar eder. Kim gözünü bir kadına haram bakışla doldurursa, Allah da kıyamet gününde onun gözlerine ateşli çiviler doldurur ve insanlar hesaptan kurtulana dek öyle kalır, ardından ateşe atılması emredilir."[34]

Allah-u Teala hepimizi bu tür bela ve günahlardan korusun. Şimdi eğer bir kimse geçmişte bu günah ve pisliğe müptela olmuşsa, ilk vazifesi hemen tevbe edip bir daha bulaşmamaya kararlı olmaktır. Sahabenin büyüklerinden Abdullah b. Mes'ud'un, hasta bir namahrem kadının ziyaretine gidip haram ve şehevi bakışlarla ona bakan birisine şöyle dediği rivayet edilmiştir:
"Eğer iki gözünü kaybetmiş olsaydın, bu senin için o namahrem kadının ziyaretine gidip de ona

haram ve hain bakışlarla bakmandan daha iyi olurdu. Zira bu haram bakış senin kabinde öyle bir arzu meydana getirir ki ancak iki yolla kalbinden çıkıp gidebilir: Ya gerçek bir tövbe ve pişmanlık gözyaşlarıyla, ya da nefsine uyup kalbindeki arzuyu gerçekleştirmeğe çalışmakla. İkinci yol insanı cehenneme, birinci yol ise cennet ve saadete götürür."[35]

Şimdi de bu günahtan kaçınmanın sonuç ve mükâfatları hakkında biraz daha durmak istiyoruz. Biraz ileride bu konuda Resulullah (s.a.a)'tan şu hadisi nakletmiştik:

"Kadınların güzelliklerine bakmak, Şeytan'ın oklarından birisidir; kim bunu terk ederse, Allah ona, onu sevindirecek bir ibadetin tadını tattırır."[36]

Buna ilaveten şu hadis de Efendimiz (s.a.a)'den nakledilmiştir:

"Gözlerinizi (haramlara) kapayın, acayiplikler görürsünüz."[37]

İmam Muhammed-ül Bakır (a.s)'dan da şu hadisi nakletmişlerdir:

"Kıyamet günü üç göz hariç, bütün gözler ağlayacaktır: Allah yolunda uyumayan göz, Allah korkusundan yaşaran göz ve Allah'ın haramlarına kapatılan göz."[38]

Burada ilginç ama gerçek olan bir öyküyü de inşaallah ibret vesilesi olsun diye nakletmek istiyoruz.

Rivayet edildiğine göre bir gün bir müezzin, ezan okumak için minareye çıkar. Ezanı okuyup bitirdikten sonra, inmeden önce çevredeki evlere şöyle bir göz gezdirir. Tam o sırada evlerin birisinde yüzünü başını yıkayan bir kıza gözü takılır. Gözünü bir türlü çekemez ve hain bakışlarını devam kız içeriye girene kadar devam ettirir ve böylece gönlü ona bağlanır. O içeriye girince, o da aşağıya iner ve öylesine kendi kaybeder ki her zamanki gibi camiye namaza gideceğine, doğrudan kızın bulunduğu kapıya yönelip kapıya çalar. Kızın babası kapıyı açtığında müezzini kapıda bulur ve şaşkın bir vaziyette ona ne istediğini sorar. O da direk "Kızını istemeğe geldim!" der.

Ev sahibi hayretler içerisinde biraz düşündükten sonra, şu cevabı verir: "Arkadaş biz Müslüman değiliz ve Yahudi'yiz İnancımız gereği Müslüman'a kız veremeyiz. Bizden evlenmek isteyen kimsenin önce bizim dinimizi kabul etmesi gerekir!"

Nefsanî hevesleri gözünü kör eden ve düşünme gücünü kaybeden müezzin, biraz düşündükten sonra "Tamam der, sizin dininize girmeğe hazırım." Tam böyle bir fırsatı kollayan Yahudi "Öyleyse anlaştık, kızımızı sana verebiliriz!" cevabını verir. Bilahare gereken konuşmalar, anlaşmalar yapılır ve müezzin evine döner. Daha sonra belirlen vakitte onların evine gidip Yahudiliğe girme, ardından da evlilik merasimi gerçekleşir. Gelin ve damada evin yukarı katını hazırlarlar. Sıra damadın gelinin yanına gitmesine gelir. Kendini kaybeden ve hevesinden ne yaptığını şaşıran damat bey, aceleyle basamakları ikişer ikişer adımlayıp hızla yukarıya doğru çıkarken, aniden ayağı kayıp evin avlusuna yuvarlanır ve aldığı darbeyle hemen oracıkta can

verir ve arzusuna varmadan kâfir bir şekilde gideceği yere gider ve hem dünyasını, hem de ahiretini bir heves uğruna bu şekilde ucuz kaybeder!
Evet, gerçekten de kontrolsüz bir bakışın insanı nerelere götürebileceğinin gerçek ve hazin bir öyküsüdür bu. Rabbim hepimizi şeytani ve nefsanî heveslerin şerrinden korusun.

5- Cinsel organlarınızı haramlardan koruyun.
Evet, bu da mü'min insanların hayatlarında sfon derece dikkat etmeleri gereken bir tehlikedir. Birçokları vardır ki hayatlarında çeşitli günahlardan kendilerini koruyup kaçınabiliyorlar. Ama şehvet ve cinsel günahlarla karşılaştıklarında kendilerini kaybediyorlar. Hadis- şerifte de bunu ayriyeten dile getirilmesi de belki bu önemine binaendir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Yusuf gibi Peygamber olan bir kimsenin dilinden nakledilen cümle de aslında bu meselenin ne kadar zor ve çetin bir imtihan olduğunun açık bir delilidir. Hz. Yusuf Mısırlı kadınların nefsanî hevesleri ve vesveseleriyle karşılaşınca şöyle yalvardı Rabbine:
"Ey Rabbim, zindan benim için bunların beni çağırdığı şeylerden daha sevimlidir. Eğer sen beni onların hilelerinden korumazsan, ben de onlara meyledebilirim."
Bu yüce insanın bu cümlesinden şu anlıyoruz ki zindanın zorluklarına tahammül etmek, bu şeytanı vesveselerin baskısına tahammül etmekten daha kolaydır. Bu yüzden de hepimiz Hz. Yusuf gibi bu belalara karşı Allah'a sığınıp ondan yardım dilemeliyiz. Nitekim Hz. Yusuf'un da bu duası kabul oldu ve Allah-u Teala ona yardım ederek bu beladan kurtardı.
İşte bu zorluktan dolayı Allah-u Teala bu günahtan kendilerini muhafaza edenlere büyük sevap ve mükafatlar vaat etmiştir. Bu konuda aşağıdaki hadislere dikkatinizi çekiyorum:
İmam Muhammed Bakır (a.s):
"Karın ve cinsel organın iffet ve korunmasından daha faziletli bir şeyle Allah'a ibadet edilmemiştir."[39]
İmam Muhammed Bakır (a.s):
"Hiç şüphesiz en faziletli ibadet, karın ve cinsel organın iffetinin korunmasıdır."[40]
Allah Resulü (s.a.a):
"Benden sonra ümmetim için üç şeyden dolayı korkuyorum: Hakkı tanıdıktan sonra sapmak, saptırıcı fitneler ve karın ve cinsel organ şehveti."[41]
İmam Cafer-i Sadık (a.s):
"Siz anne ve babanıza iyilik edin ki çocuklarınız da size iyilik etsin ve siz insanların namuslarına karşı iffetli davranın ki onlar da sizin namusunuza karşı iffetli davransınlar."[42]
Enes İbn-i Malik diyor ki, bir gün Allah Resulü (s.a.a) Ashabının yanına gelerek şöyle buyurdu:
"Kim benim için iki şeyin garantisini verirse, ben de ona cennet garantisi veririm." Ashaptan

birisi "Ben bu garantiyi veriyorum" deyince, şöyle buyurdu: "Kim bana iki çenesinin arasındakini (dilini) ve iki ayağının arasındakini korumayı taahhüt ederse, ben de ona cenneti taahhüt ederim."[43]

İmam Sadık (a.s) da kendi dostlarına şöyle buyurdu:

"Allah'tan sakının, Allah'tan sakının; İlahi takvayı, doğru konuşmayı, emaneti eda etmeği ve karın ile cinsel organın iffetini korumayı asla bırakmayın. Bunlara dikkat ederseniz, cennetin yüce derecelerinde bizimle birlikte olursunuz."[44]

Yüce Resulullah (s.a.a)'den şu güzel hadisi de birlikte dinleyelim:

"Allah-u Teala kendi gölgesinden başka bir gölgenin bulunmadığı (kıyamet) gününde, yedi kişiyi kendi (rahmet ve lütfünün) gölgesinde yer verecektir: Adalet sahibi imamı, Allah Azze ve Celle'nin ibadetinde büyüyen genci, camiden çıktığında bir daha oraya dönünceye kadar gönlü orada kalan kimse, Allah Azze ve Celle'nin itaati için bir araya gelip Allah'ın itaati için ayrılan iki arkadaş, kimsenin olmadığı bir yerde Allah Azze ve Celle'yi hatırlayıp gözleri yaşaran (ağlayan) kimse, hasep ve nesep sahibi güzel bir kadının, kendisini (günaha) davet ettiği halde "Ben Allah'tan korkuyorum" deyip (onu reddeden) kimse ve sadaka verip de verdiği sadakayı başkalarından saklayan kimse, öyle ki sağ elinin verdiğinden sol elinin haberi olmasın (mübalağa için söylenmiştir)."[45]

Bu konuda bir ibretli öykü daha:

Allah Resulü (s.a.a)'den şöyle nakledilmiştir:

"Bir gün üç kişi beraberce seyahate çıktılar. Onlar gittikleri bir dağın tepesinde bulunan bir mağarada ibadete meşgul oldular. Bu arada dağın yukarısından çok bir büyük taş yuvarlanıp onların bulunduğu mağaranın ağzını kapattı ve onlar içeride mahpus oldular. (Bazı rivayetlerde ise onlar yağan yağmurdan korunmak için o mağaraya sığınmışlardı.) Bu durumu görüp artık oradan normal şartlarda çıkamayacaklarını ve ölümlerinin kesin olduğunu gören üç arkadaş:

"And olsun ki bizim artık buradan çıkmamız mümkün değildir. Gelin samimi bir şekilde Allah'a yalvarıp her birimiz eğer Allah için halis bir amel işlemiş isek, onu Allah'a arz edelim; belki bu vesileyle Allah bizi buradan kurtarsın!" dediler ve başladılar anlatmaya.

Birisi şöyle dedi: "Allah'ım sen biliyorsun ki ben çok güzel bir kadına aşık olmuştum ve ona kavuşmak için çok mal ve servetimi harcadım ve bilahare ona kavuştum, ama aniden cehennemi hatırlayarak senden korkup o kadından uzaklaştım ve günaha düşmedim. Allah'ım ne olursun bu taşı mağaranın ağzından uzaklaştır." Bu sözlerin ardından kaya yarılıp bir miktar aralandı.

Diğeri ise şöyle seslendi Allah'a: "Allah'ım sen biliyorsun ki ben bir grup insanı, her birini yarım dirhem almaları karşılığında tarlamda çalışmaları için tuttum. Onlar, işlerini bitirdiklerinde ben

ücretlerini kendilerine ödedim. Ancak onlardan birisi 'Ben iki kişinin çalıştığı kadar çalışmışım, Allah'a and olsun ki bir dirhemden azını almam' deyip yarım dirhemi atarak çekip gitti. Ben onun yarım dirhemini çalıştırdım. Tohum alıp tarlama ektim ve bir hayli ürün elde ettim. Daha sonra yarım dirhemin sahibi gelip benden hakkını istedi. Ben de yarım dirhem yerine ona (paranın aslı ve karıyla birlikte) tam on sekiz bin dirhem ödedim. Allah'ım, sen biliyorsun ki ben bunu senden korktuğum için yaptım. Ne olursun bu taşı mağaranın ağzından uzaklaştır." Bu sözlerin ardından da kayanın yarığı biraz daha genişledi, öyle ki dışarıyı görüyor ama çıkamıyorlardı. Üçüncü şahıs ise şöyle yalvardı Allah-u Teala'ya: "Allah'ım sen biliyorsun bir gün benim annem ve babam evde uyumuşlardı. Ben bir ara bir kap süt doldurup içmeleri için onların yanına getirdim. Kabı bırakıp gitmek istedim, ama içine bir haşarat falanın girmesinden korktum. Uyandırmak istedim, ama belki rahatsız olurlar diye buna da gönlüm razı olmadı. Bu halde başlarının ucunda onlar kalkıncaya kadar bekledim! Allah'ım, sen biliyorsun ki ben bunu sırf senin rızan için yaptım. Ne olursun şu taşı mağaranın ağzından uzaklaştır!" Bu sözlerin ardından kayanın üzerinde büyük bir yarık meydana geldi ve onlar rahatlıkla dışarıya çıkıp kurtuldular."[46]

Burada konumuzla alakalı olduğu için Şeytan mel'undan iki önemli misal verelim:

Şeytan Hz. Nuh (a.s)'a seslenerek şöyle der: "Ey Nuh! Üç yerde beni hatırla; zira o üç yer, benim insana en yakın olduğum yerlerdir; (bil ki ben o üç yerde insanı aldatabilirim): Gazaplandığın zaman beni hatırla; iki kişi arasında hüküm vermek istediğin zaman beni hatırla; yalnız bir yerde (yabancı namahrem) bir kadınla yalnız başına kaldığın zaman beni hatırla."

Hz. Musa (a.s) bir gün oturuyordu. Şeytan mel'un başında rengârenk bir külah ile onun yanına geldi. Külahını başından alıp bir yana koydu ve selam verdi. Hz. Musa (a.s) kim olduğunu sordu. O da ben İblis'im, dedi. Neden geldin diye sordu Hz. Musa (a.s). Dedi ki Allah katında sahip olduğun yüce makamdan dolayı sana selam vermek için buraya geldim.

"Başında ki şu külah da neyin nesi?" diye sordu Hz. Musa. O da "Bununla insanların kalbini çeliyorum" cevabını verdi.

Hz. Musa tekrar sordu: "Hangi işleri insanoğlu yaptığında sen ona musallat oluyorsun.?"

Şeytan şu cevabı verdi: "Ucba kapılıp kendisini beğendiği, amelini çok gördüğü ve günahlarını unuttuğu vakit."

Ardından şöyle devam etti: "Ben seni üç şeyden sakındırıyorum:

1- Hiçbir zaman namahrem bir kadınla yalnız kalma; zira ne zaman bir erkekle bir kadın yalnız kalırsa, üçüncüleri ben olurum.

2- Allah'a verdiğin her sözü mutlaka yerine getir.

3- "Bir sadaka vermek istediğin zaman, onu (hemen) yerine getir. Zira bir kul sadaka vermek

istediği zaman ben onun yanına takılır, onu vazgeçirinceye kadar uğraşırım."[47]

Hz. Davud (a.s)'ın oğlu Hz. Süleyman'a şöyle nasihatte bulunduğu rivayet edilmiştir:

"Ey oğlum, aslanın, hatta aslanların ardında yürü, ama (namahrem) kadının ardından yürüme!"[48]

Allah Resulü'nün şu mübarek hadisi de çok önemlidir, buyuruyor ki:

"Her insanın zinadan bir nasibi vardır. Gözler zina eder; onların zinası (harama) bakmaktır. Eller zina eder; onların zinası dokunmaktır. Ayaklar zina eder; onların zinası (harama doğru) yürümektir. Ağız zina eder; onun zinası öpmektir. Kalp de (günahı yapmayı) kasteder, arzular. Artık cinsel organ da o günahı yapma imkânı ya bulur ya da bulmaz."[49]

Bu bölümü bir başka ibretli öyküyle bitirmek istiyoruz:

İmam Sadık (a.s)'dan şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir kadın geminin birisinde yolculuk yapıyordu. Meydana gelen fırtına neticesinde gemi parçalanıp battı ve o kadın bir tahta parçasının üzerinde yüzerek bir adaya çıktı. Adada bir müddet dolaştı ve aniden bir haramiyle karşılaştı. Adam kadını görünce şaşırarak ona, "Sen insan mısın, cin misin?" diye sordu ve ardından beklemeden onun üzerine yürüyüp onunla zina yapmaya yeltendi. Fakat bir anda kadının tir tir titrediğini gördü. Adam kadına niye böyle yaptığını ve neden korktuğunu sordu. O da "Bizi gören Allah'tan korkuyorum!" dedi. Adam o ana kadar böyle bir şeyi yapıp yapmadığını kadına sordu. O da "Hayır dedi, yapmamışım."

Bunu gören adam kendine gelip şöyle dedi: "Ben Allah'tan korkmaya senden daha çok müstahakkım. Zira sen ömründe bu işi hiç yapmadığın halde, şimdi de zorla yapmaya mecbur kılındığın halde yine de Allah'tan korkuyorsun. Ama ben bu işi defalarca yapmışım. O halde ben Allah'tan daha çok korkmalıyım. Artık ben de tevbe ediyorum, Rabbime dönüyorum" dedi ve o çirkin günahtan vazgeçti ve kadını alıp o adada bulunan şehire doğru hareket etti.

Yolda abid birisiyle karşılaşıp arkadaş oldular. Güneş yükselip hava iyice kızınca, abid şöyle dedi: Gel dua edelim, Allah-u Teala bize bir bulut göndersin de gölgesinde yürüyüp rahat edelim. Adam abide şöyle dedi: "Ey kardeş ben öyle yüzü ak birisi değilim; duamın kabulüne vesile olacak bir amelim de yok; sen dua et. Abid de "Ben dua edeyim, sen de amin de!" dedi. Ardından abid dua etti, o adam da amin dedi. Aniden bir bulut başlarının üzerine gelip onları gölgeledi ve bu şekilde yollarına devam ettiler. Bilahare ayrılma zamanı geldi, birbirleriyle vedalaşıp ayrıldılar. Bir de ne görsünler, bulut abidin değil de o adamın üzerinde hareket etmeğe başladı! Buna şaşıran abid geri dönüp adamın yanına gelerek ona şöyle dedi: "Hani sen benim duamın kabulüne vesile olacak bir amelim yoktur diyordun? Oysa bulut benim değil de senin üzerinde hareket etmeğe devam etti. Şimdi lütfen saklama ve bana ne yaptığını anlat." Adam da

başından geçen macerayı başından sonuna kadar abide anlattı.[50]
Evet nefse hakim olup Allah'ın emrine muhalefet etmemenin sonucu budur işte. Ya Rabbi hepimizi nefsimizin ve Şeytan'ın kulluğundan kurtarıp kendine kul olmamızı sağla. Dünya ve ahirette bizi Yüce Resulün ve onun tertemiz Ehlibeyt'inden ayırma. Amin!
6- Ellerinize ve dillerinize hakim olun (onları harama bulaşmaktan koruyun)."
Ele hakim olma iki türlü tefsir edilebilir. Birincisi insanın eliyle başkasına zulmetmekten, haksızlık yapmaktan çekinmesi, elle yapılabilecek diğer günahlardan uzak durması. Bir diğer manası ise (ki bu mana daha çok muhtemeldir) bütün uzuvlara hakim olmak demektir. İnsanın eli, yaptığı amellerde ve işlerde bir anlama baş rolü oynadığı için, ele hakim olmak, insanın bütün organlarına hakimiyetin bir ifadesi olarak tanınır ve kullanılır. Bu yüzden biz geçen derslerde önemli organlarımızın kontrolü hakkında bahsettiğimiz için, bu derste daha çok dil hakkında bahsetmeğe çalışacağız:

DİL

"Biz o insana iki göz, bir dil ve iki kulak vermedik mi?" (Beled, 9)
Bu ayeti Kerimeden de anlaşıldığı gibi Allah-u Teala'nın insana lütfettiği en büyük nimetlerden birisi de dil ve konuşma nimetidir. Bu nimetin önemini ancak ondan mahrum olan kimselerin zorluk ve ıstırabını gördüğümüz zaman anlarız. Evet diğer nimetler gibi bu nimetin de şükrünü yerine getirmeliyiz. İlahi nimetlerin şükrü onları Allah-u Teala'nın isteği ve rızası doğrultusunda kullanmakla olur. Dil nimetinin şükrünü de ancak onu Allah'ın razı olduğu şekilde kullanıp razı olmadığı şeylerden korumaktır. Evet dil vücudumuzun küçük bir organı olmasına rağmen çok büyük işler gerçekleştirebilir. Hem yaptığı itaatler büyüktür; hem de günahlar. Biz bu derste hadis-i şeriflere dayanarak dilin önemi ve insan hayatındaki rolü ve daha sonra da dil vasıtasıyla yapılan sevap ve günahları sıralayacağız.
Hz. Emir-ül Mü'minin Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dil insanın ölçüsüdür."
Yani insanın ne olduğu diliyle ölçülür. Dil insanın şahsiyetini ortaya koyar. Nitekim Hz. Ali (a.s) diğer bir hadiste: "İnsan, dilinin altında gizlidir." buyurmaktadır. Yine şöyle buyuruyor: "Dil aklın tercümanı ve ölçüsüdür." Dile gelen şeylerle insanın aklı ölçülür.
Resul-i Ekrem (s.a.a) ise şöyle buyurmaktadır: "Kişinin güzelliği dilidir."
İmam Bakır (a.s) ise dilin insan hayatındaki önemini şöyle beyan etmektedir: "Hiç şüphesiz bu dil, her hayır ve şerrin anahtarıdır. Mü'mine yakışan altın ve gümüşü mühürleyip koruduğu gibi, dilini de mühürleyip gereksiz ve günah olan şeylerden korumasıdır."
Resul-i Ekrem (s.a.a) ise şu cümlelerle dilin önemini beyan etmektedir:
"Bir kulun kalbi doğru olmadıkça, imanı doğru olmaz; dili doğru olmadıkça da kalbi doğru

olmaz."

Yani kalp ve dil yamulur ve günahlara bulaşırsa, insanın imanını da yamultur ve Allah korusun insanı isyanlara ve sapıklıklara sürükler.

Yine Efendimiz (s.a.a) şöyle buyurmaktadır: "İnsanoğlu sabahladığında, bütün organları diline hitaben şöyle derler: Ey dil bizim hakkımızda Allah'tan kork; zira bizim durumumuz sana bağlıdır; sen doğru olursan biz de doğru oluruz; sen yamulursan biz de yamuluruz."

Evet, insan hayatında böylesine önemli olan bir organ hakkında son derece dikkatli ve titiz davranmalıyız. Zira saadet ve mutluluğumuz, büyük ölçüde bu organımızın kontrolüne bağlıdır.

Nitekim Peygamber efendimiz şöyle buyurmaktadır:

"İnsanın selameti dilini korumasındadır veya insan dilini korumadığı müddetçe günahlardan korunamaz."

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmaktadır: "Mü'minin kurtuluşu, dilini korumasındadır."

Emir-ül Mü'minin Ali (a.s) bir hadiste mü'min ile münafığın farkını şöyle beyan etmektedir: "Mü'minin dili, kalbinin arkasındadır; münafığın kalbi ise dilinin arkasındadır; zira mü'min kimse konuşmak istediği zaman, konuşacağı şeyi içerisinde düşünür; iyi ve hayırlı bir şey olursa, onu açıklar; ama kötü bir şey olduğunda ise onu saklı tutar, konuşmaz. Münafık ise diline gelen her şeyi konuşur; hem lehine olan şeyi anlatır hem de aleyhine."

Bir başka hadiste Hz. Ali (a.s) akıllı ve ahmağın farkını şöyle izah etmektedir: "Akıllı insanın dili, kalbinin arkasındadır; önce düşünür sonra konuşur; ahmağın kalbi ise dilinin arkasındadır; önce konuşur, sonra düşünür."

DİLİN İNSAN ÜZERİNDEKİ HAKKI

İmam Zeynel Abidin (a.s): "Hukuk Risalesi"nde dilin haklarını şöyle beyan etmektedir: "Dilin hakkı onu kötü sözler söylemekten alıkoyarak değer vermek, hayır şeylere alıştırmak, faydasız sözler söylememek ve insanlara iyilik yapıp onlar hakkında iyi konuşmaktır."

Hz. Ali (a.s) insanın değer kazanıp kaybetmesini dile bağlayarak şöyle buyuruyor: "Dilini koruyan-kontrol eden bir kimse, kendi nefsine değer vermiştir." Zira insanı çoğu zaman bu dünyada kendi dili rezil eder ve ahirette de azaba düşer kılar. İşte bu yüzden başka bir hadiste Hz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor: "Kim dilini korursa, Allah da onun ayıp ve kusurunu örter."

Yine Hz. Ali (a.s): "Dilin kayması ve sapması, en şiddetli helaktır."

Resul-i Ekrem (s.a.a) ise şöyle buyuruyor: "İnsanin belası dilindedir."

Hz. Ali (a.s) den şöyle nakledilmiştir. "Nice dil var ki insanın canını alır." Yine şöyle buyuruyor: "Bilin ki dil kuduz bir köpektir; serbest bırakırsan, ısırır."

İmam Sadık'tan (a.s) şöyle nakledilmiştir: "Allah bir kulun rezil ve perişan olmasını dilerse, onu

rezil edecek kusur ve ayıpları diline döker.

Resul-i Ekrem (s.a.a): "İnsanın hata ve günahlarının en çoğu dilinden kaynaklanır."

İmam Kazım (a.s): "Dilini korursan, izzet sahibi olursun..."

Hz. Ali (a.s): "Dilinden daha çok hapsedilmeyi hak eden bir şey yoktur."

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kıyamet gününde dilin kazandığı şeylerden başka bir şey mi insanları cehenneme götürecek?!"

Yine şöyle buyurmuştur: "Çok konuşan kimsenin hatası çok olur; hatası çok olanın günahı çok olur; günahları çok olan cehenneme layık olur."

İmam Sadık (a.s), Hz. Lokman'ın oğluna şöyle dediğini nakletmiştir:

"Oğlum, konuşmak gümüş ise, susma da hiç şüphesiz altındır."

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Çok suskunluk, şeytanı insandan uzaklaştırır ve dinin hususunda sana yardımcı olur."

İmam Rıza (a.s): "Sukut etmek - az konuşmak, hikmet kapılarından biridir. Susmak muhabbete vesile olur; susmak her hayrın kılavuzudur."

Hz. Ali (a.s): "Susmayı terk etme; zira onun en az faydası selamettir."

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Susan birini gördüğünde, ona yaklaşın; zira o hikmet verir."

Hz. Ali (a.s): "Bir insan söylediği sözlerin de amelinin bir parçası olduğunu bilirse, buna daima dikkat ederse, faydalı olan şeylerin dışında az konuşurdu."

Yine şöyle buyurmuştur: "Bilmediğin şeyi konuşma; hatta her bildiğini de konuşma; zira Allah-u Teala senin her organına bir çok görevler yüklemiştir ki kıyamet gününde onlardan hesap soracak ."

Hz. Ali (a.s): "Allah-u Teala bir kulun maslahatını istediği zaman, ona az konuşmayı, az yemeyi, az uyumayı ilham eder."

BAZEN SUSMAK DEĞİL KONUŞMAK GEREKİR

Evet, bazen susmak yerine insanın görevi konuşmaktır. Evet, konuşmak her zaman kötü değildir. Boş ve günah şeylerden sakınmanın yanı sıra, bazen de hakkı söylemek, emri bil maruf ve neyi emil münker etmek, mazluma yardımcı olmak, başkalarına tebliğde bulunup iyileri ve doğruları söylemek, ibadet etmek, zikir söylemek, mü'min kardeşlerin gönlünü hoş etmek gibi bazısı farz bazısı da müstehap olan konuşmalar da vardır. Birkaç hadiste bu konu hakkında aktararak son vermek istiyoruz.

Hz. Ali (a.s): "Hikmetli sözleri söylemekten çekinip susmakta bir hayır olmadığı gibi, bilgisiz konuşmakta da bir hayır yoktur."

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Âlim olan ilmi üzere susmamalıdır; onu bilmeyenlere öğretmelidir; cahil

olan da cahilliği üzerine susmamalıdır; bilmediğini sorup öğrenmelidir. Zira Allah-u Teala şöyle buyuruyor: "Bilmiyorsanız, zikir ehline sorun öğrenin"

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Hakkı söylemekten çekinip susan kimse, dilsiz şeytandır."

İmam Zeyn-ül Abidin (a.s): "Hak üzerine konuşmak, batıl üzerine susmaktan iyidir."

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kişi Allah'ın razı olduğu bir sözü söyler; fakat onun nereye kadar varacağını düşünmez; ama Allah o sözün sevabını kıyamet gününe kadar ondan yararlanıldığı müddetçe onun için yazar. Birisi de Allah'ın gazap ettiği ve sevmediği bir şeyi söyler ve nereye kadar varacağını düşünmez; ama Allah o sözün vebalini kıyamet gününe kadar, ona amel edildiği müddetçe onun için yazar."

Hz. Ali (a.s): "Allah'ın yarattığı en güzel şey nedir?" diye sorulduğunda, "Sözdür" buyurdu. "Allah'ın yarattığı en çirkin şey nedir?" diye sorulunca da yine "Sözdür" buyurarak ekledi: "Yüzleri ağartan da sözdür, karartan da."

İmam Zeyn-ül Abidin (a.s): "Güzel söz malı çoğaltır; rızkı bollaştırır; eceli unutturur; insanı akrabalara çoluk çocuğa sevdirir ve insanı cennete sokar."

Evet, isteyen dille en iyi ibadetleri, iyilikleri yapar; Allah'ın rızasını kazanır; isteyen de dille en büyük günahları ve kötülükleri işleyip Allah'ın kahr-u gazabını elde eder."

Allah-u Teala hepimizi bu ilahi nimetten en iyi şekilde istifade edip dünya ve ahiret mutluluğunu kazanmaya muvaffak kılsın.

Son olarak aşağıda karşılıklı olarak dilin sevap ve günahlarını açıklamaya çalışacağız.

Dilin Sevapları:

1- Dille Allah'a ibadet ediyoruz.

2- Kur'an okuyoruz; Allah'ı zikrediyoruz.

3- Marufa emir ve münkerden nehyediyoruz.

4- Din, namus ve vatanımızı savunuyoruz.

5- Dille zalimlere feryat edip mazlumları savunuyoruz.

6- Kalpleri birbirine yakınlaştırıp sevgi, samimiyet bağlarını sağlamlaştırıyoruz.

7- İnsanları hidayet edip iyilikleri tanıtıyoruz.

8- Ezan okuyor, zikir ediyoruz; Allah'ın dinini savunuyoruz; mü'minlerin aleyhine söylenen sözlerde onları savunuyoruz.

9- Kalpleri kazanıyor, gönülleri sevindiriyoruz.

10- Allah'a şükrediyor, ona minnettarlığımızı dile getiriyoruz.

11- Gerçekleri olduğu gibi aktarıyoruz.

Dilin günahları:

1- Dille tağutları ve Allah düşmanlarını medhediyoruz.

2- Batıl, saçma sözler söylüyoruz.

3- Münkere emir ve maruftan nehyediyoruz.

4- Ecnebiler, din düşmanları ve kâfirlerin lehine konuşup tebliğ ediyoruz.

5- Mazlumu tahkir, zalimi teşvik ediyoruz.

6- Söz taşımakla, küfür ve benzeri şeylerle gönüllere kin ve düşmanlık ekiyoruz.

7- İnsanları doğru yoldan saptırıp kendi heva ve heveslerimize esir ediyoruz.

8- Gıybet ediyor, bühtanlara yelteniyoruz.

9- Kalpleri kırıp müminleri haksız yere üzüyoruz.

10- Allah'a isyan ediyor, nankörlük yapıyoruz. Başımıza gelenlerden dolayı şikâyet ediyoruz.

11- Gerçekleri tahrif ediyoruz.

Dili Kontrol Etmenin Yolu:

Dili kontrol etmek için çeşitli yöntemler denenmekte ve bu konuda çeşitli tavsiyeler yapılmıştır. Hatta Resulullah'ın zamanında dahi bazı sahabe, dillerine hakim olabilmek için, dillerinin altına bir şey (örneğin çakıl taşı gibi) yerleştiriyor ve bu vesileyle mümkün mertebe lüzumsuz ve günah olabilecek konuşmalardan korunmaya çalışıyorlardı. Fakat bize göre bunlar etkili olmakla birlikte köklü çözüm değildir. Köklü çözüm insanın ciddiyet gösterip takva (Allah korkusu) melekesini kendinde oluşturmasıyla olabilir. Bu yüzden biz burada birkaç kelime de takva hakkında bahsetmeği uygun buluyoruz.

Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinden, Resul-i Ekrem'in (s.a.a) ve Ehlibeyti'nin hadislerinden anlaşıldığı gibi insanın kurtuluşuna vesile olacak şey takvadır. Takva lügatta korunmak ve sakınmak anlamına gelir. Şer'i açıdan takva bir insanın ahiretine zarar veren her şeyden sakınması ve Allah-u Teala'dan korkarak onun emir ve nehiylerine karşı gelmekten çekinmesidir. İmam Cafer-i Sadık (a.s) takvanın anlamı sorulunca şöyle buyurdu: "Takva Allah'ın emir ettiği her yerde hazır olman ve nehyetiği yerden uzak durmandır." (Sefinet-ül Bihar, c.2, s.678)

Görüldüğü gibi takvanın iki yönü vardır. Birinci yönü Allah-u Teala'nın bütün emirlerini yerine getirmektir. İkinci yönü ise Allah-u Teala'nın haram kıldığı her şeyden kaçınmaktır.

Kur'anı Kerim takva hakkında şöyle buyurmaktadır:

"Takvalı olanları kurtuluşa erdiririz." (Meryem, 72)

"İman edip takvalı olanlara dünya ve ahirette müjde vardır." (Yunus, 63-64)

"Allah takvalı olanlarla birliktedir." (Nahl, 128)

"Allah sadece takvalı olanların amellerini kabul eder." (Maide, 27)

“Allah takvalı olanları sever.” (Al-i İmran, 76)

“Sizin Allah katında en değerli olanınız, en çok takvalı olanınızdır.” (Hucurat, 13)…

Resul-i Ekrem’den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: Kendi akrabalarına buyurdu ki demeyin ki Muhammet bizdendir, Allah onun sebebine bizi bağışlar; Allah’a ant olsun ki benim dostlarım sizin ve başkalarının içerisinden ancak takvalı olanlardır.”

Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Takva dinde doğruluğun ve sağlamlığın anahtarıdır. Ahiret için birikimdir. Her kötü huydan ve her felaketten uzaklaşmanın vesilesidir.”

İşte görüldüğü gibi takva bu kadar önemlidir.

Evet, takva iki bölümden oluşmuştur. Farzları yerine getirmek ve günahlardan uzak durmak. Takvanın ikinci bölümü birinci bölümünden önce gelir. Zira günahlarla yapılan hayır ameller insanları manevi yönde ilerletmez. Zira Allah takvalılardan ve Allah'tan korkup günahlardan sakınanlardan amellerini kabul buyurur. Eğer günah olmazsa az ameller insana faydalı olur; onu manevi açıdan yüceltir, ilerletir. Ama günahla birlikte çok amelin bile faydası yoktur.

Öte yandan birçok büyük günahlar, insanın yaptığı hayırları batıl ve yok eder.

Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyuruyor: “Haram bir lokmayı yemekten sakınmak, iki bin sünnet namaz kılmaktan daha sevimlidir Allah katında.”

İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: “Bir dirhemi kendi sahibine geri çevirip onun rızası olmadan yememek, Allah katında yetmiş kabul olmuş hacca eşittir.”

Bir diğer hadiste ise şöyle buyurmuştur: “Haset etmek, aynı ateş odunu yakıp kül ettiği gibi imanı yakıp kül eder.”

Resul-i Ekrem (s.a.a) buyurdu: “Kim Subhanallah zikrini söylerse, Allah cennette onun için ağaç diker.” Kureyş'ten birisi “Ya Resulallah dedi, o zaman bizim cennette ağacımız bol olur”. Cevabında Resul-i Ekrem buyurdu ki: “Fakat kendi elinizle bu dünyadan bir ateş gönderip de onları yakmaya çalışmayın.” Yani yaptığımız günahlar, cennette kazandıklarınızı kaybetmemize sebep olur.

Yine Resul-i Ekrem’den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: “Allah'ın bir meleği her gece Beyt-ül Mukaddes’in üzerinde şöyle seslenir: “Kim haram yerse, Allah farz ve müstehap hiçbir amelini kabul etmez.”

Yine şöyle buyuruyor: Eğer zayıflıktan yere çakılmış kazıklar gibi oluncaya dek namaz kılıp yontulmuş çubuklar şekline dönüşünceye kadar oruç tutsanız, sizi günahtan alıkoyacak takvaya sahip olmadığınız müddetçe Allah sizden kabul buyurmaz.”

Yine buyurmuştur ki: “Dinin aslı günahtan kaçınmaktır; günahtan kaçının, o zaman insanların en abidi sayılırsınız.”

Evet bütün bu hadislerden de anlaşıldığı gibi takva ve günahlardan kaçınmak bu kadar

önemlidir. Günah insanlar için bir azap vesilesi olmakla birlikte, insanların iyi amellerini de batıl eder, dualarının kabulünü önler ve insanı kötü bir akıbete doğru sürükler. Allah-u Teala cümlemizi bütün günahlardan korusun.

Dua:

Ya Rabbi, her şeyde senin rızan doğrultusunda hareket edip şeytanın ve nefsimizin vesvese ve şerrinden uzak kalmayı bize nasip eyle.

Allah'ım, bizlere dünya ve ahiret mutluluğu nasip eyle.

Allah'ım, kendi sevgini, Peygamberlerinin sevgisini, Ehlibeyt sevgisini, bizde günden güne çoğalt.

Resulullah'ın ve Ehlibeyti'nin dünyada ziyaretlerini, ahirette şefaatlerini ve cennette onlarla birlikte olmayı, bizlere nasip eyle.

Allah'ım hakikatleri ve görevlerimizi, olduğu gibi bizlere tanıtıp onları yerine getirmekte bizlere yardımcı ol.

Ya Rabbi, geçmiş bütün günahlarımızı bağışla. Gelecekte her türlü günahtan, özellikle dilimizle günah işlemekten bizleri koru.

Akıbetimizi hayır ve iman üzere karar kıl. Amin, ya Rabbel-alemin!

Dipnotlar

---

[1] El-Hisal (Şeyh Saduk), C.1, S.253, El-Emali (Şeyh Saduk), 13. Meclis

[2] El-Menakıp, C.3, S.359, El-Haraic, S.200.

[3] Keşf-ül Ğumme, C.2, S.426

[4] Besair-üd Derecat, C.5, bab: 12, S.68.

[5] El-Hisal, C.1, 113

[6] El-Hisal, C.1, 113.

[7] Mekarim-ül Ahlak, S.21

[8] Bihar-ül Envar, C.75, S.96

[9] El-Kafı, C.2, S.364

[10] İlel-üş Şerayi (Şeyh Saduk), S.37

[11] El-Emali (Şeyh Tusi), C.1, S.233

[12] El-Hisal (Şeyh Saduk), C.1, S.230

[13] Bihar-ül Envar, C.75, S.114

[14] Bihar-ül Envar, C.75, S.114

[15] Usul-ül Kafi, C. 2, S

[16] Usul-ül Kafi, C. 2, S

[17] Bihar-ül Envar, C.75, S.116

[18] Bihar-ül Envar, C.75, S.114.

[19] Bihar-ül Envar, C.75, S.114.

[20] Bihar-ül Envar, C.75, S.116

[21] El-Emali (Şeyh Saduk), S.177

[22] El-İhtisas, S.241

[23] Mecalis-i Müfid, S.121

[24] Bihar-ül Envar, C.47, S.384

[25] Nehc-ül Belağa, Hutbe: 193

[26] İkab-ül A'mal, S.314

[27] Men La Yahzurh-ul Fakih, C.4. S.11

[28] Men La Yahzurh-ul Fakih, C.3, S.304

[29] Müstedrek-ül Vesail, C.14, S.270-271

[30] Müstedrek-ül Vesail, C.14, S.270-271

[31] Bu hadislerin kaynağı sırasıyla şöyledir: Gurer-ül Hikem, C.1, S.251, 35, C.2, S. 550 ve 715.

[32] Müstedrek-ül Vesail, C.14, S.268

[33] Vesail-üş Şia, C.20, S.193-194

[34] İkab-ül A'mal, S. 332

[35] Misbah-üş Şeria,S.241

[36] Müstedrek-ül Vesail, C.14, S.270-271

[37] Misbah-üş Şeria, S.241

[38] Usul-ül Kâfı

[39] Usul-ül Kâfı

[40] Usul-ül Kâfı

[41] Uyun-u Ahbar-ir Rıza, C.2, S.29

[42] Bihar-ül Envar, C.71, S.270

[43] Mean-il Ahbar, S.411

[44] Bihar-ül Envar, C.70, S.306

[45] El-Meheccet-ül Beyza, C.5, S.185

[46] El-Mehasin (Barki), S.253

[47] El-Meheccet-ül Beyza, C.5, S.180-181

[48] El-Meheccet-ül Beyza, C.5, S.181

[49] El-Meheccet-ül Beyza, C.5, S.181.

[50] El-Lial-il Ahbar, C.1, S.122